

samfund kan i Virkeligheden kun ordne sig ad Frivillighedens Vej, og derfor vil det føles som en Tvang, naar man fra Lovgivningsmagtens Side vil bestemme dets Organisation. Den højtærede Minister holdt dernæst en Tale om, at jeg skulde have sagt, at han havde stillet sit Forslag for at tækkes Landstinget. Jeg gjorde den højtærede Minister opmærksom paa, at det kunde han have sparet sig. Jeg har ikke sagt et Ord derom, og naar den ærede Minister læser efter i Tidenden, vil han se, at han der har kæmpet med Vejr møller. Saa sagde den ærede Minister, at der var Ting i mit Forslag, der ikke stod i Venstres gamle Forslag, og andre Ting, som jeg ikke havde med, men som f. Eks. Flertallet havde, og deriblandt nævnte den højtærede Minister dette om den fulde Adgang til Kirkens Goder. Ja, Forskellen mellem den højtærede Minister og Flertallet paa den ene Side og mig paa den anden Side er i dette Forhold den, at jeg har taget, hvad der var godt i Venstres gamle Forslag, medens Ministeren og Flertallet have taget det, der var daarligt. Men der synes jeg absolut, Fordelen er paa min Side. Jeg har blandt andet udeladt denne Bestemmelse om Kirkens Goder, fordi jeg saa Faren derved, men den har Flertallet og den højtærede Minister endnu ikke set. Den højtærede Minister sagde, at Højesteret til sidst vil blive den, som afgør Sagen, og at jeg ved første Behandling havde udtalt, at jeg havde den største Tillid til Højesteret i saadanne Sager. Det har jeg fremdeles, men jeg er ogsaa enig med den højtærede Minister i, at Højesteret selvfølgelig vil dømme efter Lovene. Det er jeg sikker paa. Men naar der i Danske Lovs 2—5—25, som jo Flertallets Ændringsforslag henviser til, udtrykkelig staar, at Præsterne *skulle* afholde dem fra Nadveren, som hænge ved noget vitterligt Kætteri, og dem, som leve i aabenbare Laster, ja, saa er der jo ikke Spørgsmaal om, at Højesteret maa hævde, at man ikke har Adgang til Nadveren og altsaa heller ikke kirkelig Valgret, naar man lever i Kætteri eller i aabenbare Laster. Højesteret maa jo netop dømme efter Lovene, og det vil den ogsaa komme til i dette Tilfælde. Nu vilde neppe nogen tage Forargelse af, at et Menneske blev udelukket fra Valgret, fordi han levede i aabenbare Laster. Der kan maaske nok blive delte Meninger om, hvad der skal forstaas derved. Men jeg vil dog antage, at de allerfleste vilde blive enige om, at det kunde være naturligt. Men naar vi

saa komme til det andet Punkt, til Kætteriet, vil det blive i højeste Grad betænkeligt, thi Kætteri er ikke noget, man saaledes kan blive enig om hvad er. Selvefølgelig vil Højesteret være varsom med at udelukke nogen, hvor det er rene Smaatterier, det drejer sig om. Men jeg nævnte i Gaar en Ting af stor Betydning, noget, som ingen kan tvivle om er Kætteri fra et kristeligt Standpunkt. Naar et Menneske i Tale eller Skrift har udtalt, at han ikke tror paa det Ondes Oprindelse fra en personlig Djævel, men mener, at det Onde har en upersonlig Oprindelse, saa er han utvivlsomt en Kætter, kristelig set. Han er ikke blot i Strid med den augsburgske Konfession, men ogsaa i Strid med sin Daabspagt, og der kan derfor neppe være Tvivl om, at Højesteret vil blive nødt til at fastslaa, at denne Mand ikke kan faa kirkelig Valgret. Paa den anden Side er det bekendt, at der alle Dage inden for Kristenheden har været meget alvorlige Mennesker, som have staaet vaklende og tvivlraadige over for Spørgsmaalet om det Ondes Oprindelse, og de fleste ville sikkert finde, at det ikke vilde være rigtigt af denne Grund uden videre at udelukke dem fra kirkelig Valgret. Men Højesteret kan neppe dømme anderledes, thi der er jo ikke Tvivl om, at det er Kætteri.

Den højtærede Minister gik saa over til en Fremstilling af Venstres gamle Standpunkt, som vi skulde være i Modstrid med, og sagde, at det var slet ikke det, vi havde ført Ordet for. Men der tog den højtærede Minister Sagen paa en Maade, som maaske nok kunde lade sig gøre over for en Forsamling, som ikke var inde deri, men som jeg antager ikke kan lade sig gøre over for en Forsamling som Folketinget. Ministeren nævnedes nemlig en hel Del Smaating, en hel Del Sidespørgsmaal i Venstres Forslag, og sagde: Det findes ikke i det Forslag, som det ærede Medlem fra Verringe stiller op. Men den højtærede Minister undlod at nævne det, der er Kernen i Venstres gamle Standpunkt, saavel som i mit, det, der ved denne Lejlighed tænkes paa, naar der tales om Venstres gamle Standpunkt, det, at Menighederne selv skulde vælge deres Præster. Denne lille Ting sprang den højtærede Minister ganske over. Han talte om en hel Del Udenomsting. Men han burde være gaaet til Kernen, til Spørgsmaalet om, hvorvidt Menigheden selv skulde vælge sin Præst. Det var som bekendt Venstres gamle Standpunkt, og det er det, vi andre foreslaa, men som Ministeren opgiver. Alle